

ИЗ ФРАНКОФОНЕ ПОЕЗИЈЕ ЦРНЕ АФРИКЕ И АНТИЛА

Жак РУМЕН (*Хаити*)

НЕСАНИЦА

Неодлучна светлина.
Ноћ
улази у собу, тамни вео
са звезданим везом.
Ноћ је велики плод
који се њише на мојој несаници.
Хафизови славуји су мртви.
Плавичаста тишина.
Бескрајна ноћ. Сваки саг
протеже се једнолик као литанија.
Нагињем се ван себе
да слушам глас
слабапан, и тужан као мирис.
Бојим се сна.
Хоћу да мислим на свој бол,
нека ме успава као песма.
Пружам руке
к теби и грлим
небо
— и празнину.

ЧЕКАЊЕ

Олово ноћи капље у тишину,
патња јер постоји ограничење и детињаста жеља
да померимо напред казаљке часовника који грицка време
јадним зубима.
Ветар незнано куд носи следе мишеве
и цвилећи удара о собна врата.

О очи болне што вребате златни поток
који се из уличног фењера слива на асфалт.

Ти ћеш отуда доћи чудесно бледа
и блага, с очима пуним латица.
Ево кише
што пада, пада, пада.
Поток се смеје и ваља
непостојеће грумење злата, али ти више нећеш доћи.
Киша
пада, пада, пада, пада.

ПРИВИЋЕЊЕ

Затвори,
отвори врата:
срећа увек остаје напољу.
Да си била ту
твоје руке би ми продужиле живот
али ту је само Река
која тече између дрвећа без сенке.
(У ноћи
он неће пронаћи свој пут.)
Гледам
како трепери Млечни пут.
О нагнути се
убрати звезде
и парче неба.
Збогом
збогом
моје руке су одвећ тежак крст.

ИГРА ПЕСНИКА-КЛОВНА

Скочи међу њих и играј
Са витким ногама и тужним срцем.
Играј око писте:
ваздушаст, наг — и баци
њиховој мржњи увреду
свог осмеха. Врти се, о безазлени,
да загрејеш своје безнађе
врти се да их више не видиш
врти се, од њих остаје
само магла. Чујеш ли
сада да је рана твог срца жива: њихово је прошло
прошло! до смрти, врти се
играј, врти се, о песниче, о ватро, о кловне.
И опевај и смрт
која кида ти тело.

Твоје усне су бледе,
ишак певај,
твоје ноге су све теже, веза
се кида. Иди, песниче, цркни у нсећој кућици.

Жак Румен (1907-1944) најпознатији је хаићански песник. Овај истакнути борац за слободу свог народа песник је интимних расположења, један од најтананијих лиричара савремене књижевности на француском језику.

Кеиша ФОДЕБА (Хаићи)

АФРИЧКА ЗОРА

Музика ишаре: Дра

Била је зора. Мали заселак који је играо читаву половину ноћи уз звуке тамтама полако се будио. Пастири у ритама свирајући у фруле водили су стада ка долини. Девојке са канаринцима бежале су вијугавом стазом која води ка извору. У дворишту марабуа група деце певушила је у хору стихове из Корана.

Музика ишаре: Дра

Била је зора. Борба дана и ноћи. Али ноћ, исцрпљена, није могла више; и лагано је издисала. Неколико сунчевих зракова, као предзнак победе дана, јављали су се, још стидљиви и бледи, на хоризонту. Последњи су благо клизили испод гомиле облака, налик расцвалим пламеновима.

Музика ишаре: Сидио

Била је зора. А тамо, на дну простране равнице, оивичена пурпуром, силуета погнутог човека који копа: то је ратар Наман. При сваком замаху његове дабе уплашене птице би прхнуле и у брзом лету би летеле ка Цолиби, тихој реци Нигеру. Његове чакшире од сивог памука, натопљене росом, закачињале су траву крај његових ногу. Знојио се, неуморан и вечито погурен, вешто се служећи својим оруђем, јер је сетву требало обавити на време.

Музика коре: Симаданан

Била је зора. И даље је била зора. Птица која се храни просом лепршала је у лишћу најављујући дан. Влажном стазом која води кроз долину трчало је једно задихано дете према Наману носећи пребачену преко рамена своју торбицу са стрелама. Дете га позва: »Брате Намане, поглавица те зове под дрво за разговор«.

Рођен 1921. у Сигурију, *Кеиша Фодоба* је највише познат као оснивач чувене групе *Афричко позориште*, али је и врстан приповедач и песник. *Афричке песме* су му најпознатија збирка стихова. У њој се срећно стапају афричка традиција и достигнућа модерног француског песништва. Кеита Фодоба је био велики мајстор песме у прози. Умро је 1968. године.